

ספר הזוהר

מהתנא האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

ספר זוהר תורה

הוא לקוט גדול ונפלא מכל ספרי הזוהר,
כל המאמרים השייכים לכל פרשה ופרשה עם לשון הקודש,
בקה יוכל כל אחד ללמוד הפרשה ולהבין הפסוקים עם מדרשי הזוהר,
בפרט בשבת קודש שהוא זמן המיוחד ללמוד הזוהר הקדוש,
ובזמן קצר כ-7 דקות ביום ילמד הפרשה עם מתיקות הזוהר,
"ספר הזוהר אפילו בקריאה לבד יש בו מוח לעשות נסים" (הנהגות הרמ"ז דף קעה:)

פרשת ואתחנן

"דף היומי"

מסדר ומחולק כפי ימות השבוע

בספרא דא יפקא מן גלותא ברחמי

מופץ ללא מטרות רוח כלל - לקירוב הגאולה ברחמי

יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי, עיה"ק בית שמש תובב"א
חודש סיון שנת תשע"ד לפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
 האדמו"ר מהאלמין
 חיבר למעלה מאלף ספרים
 על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
 רחוב בר יהודה 50
 בת ים יצ"ו ארץ ישראל
 טל: 0527651911

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

מכתב בעל הסולם:

יודעת נאלמנה, ששצין לא
 היה לזמן האר"י ז"ל עז
 היום הזה, לי שביין את
 שטת האר"י ז"ל, ע"א שורשו
 וכי והנה ברצון העליון
 יתי, צייתי לעיבור נשמת האר"י ז"ל, לא לפני העשי
 הטובים, אלא ברצון עליון, שנשגב גם לפני ע"מ,י
 אלה נבחרתי אנכי אנשמה נפלאה זו, שלא בכה
 בה אצב לעת פטירתו עז היום, ולא אובא אהארק
 בענין זה לפני שאין צרכי בזה אצבר בנפלאות".

(מרן בעל "הסולם" זי"ע במכתב משנת תרפ"ו)

תוכן הענינים

סוד העשר ספירות..... יד
 עשה לו שבעה כלים נכבדים, וקראם: גדולה, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות..... טו
 הכל ברשותו לגרוע בהכלים להוסיף בהם נביעת השפע ולגרוע בהם השפעת אורו..... טו
 היא השכינה הקדושה היוצאת ב"ב הארות המזהירים מן הזהר המאיר לכל..... טו
 ערבות מהלכו באורכו אלף ות"ק שנה, ורוחבו אלף ות"ק שנה, והזיו שלו מאירים כל אותן הרקיעים..... טז
 אבל אותו אור הלכן השורה עליו אינו שורף ואינו מכלה לעולם ולא ישתנה גון אורו..... יז
 מכל מקום ישראל דבקים בו תחתיו ומתקיימים בקיום. יז
 באותו אור התכלת מתדבקים בה למטה כהנים ולוים וישראל..... יח
 אש לבנה אש שחורה ואש של תכלת, כנגד תורה נביאים וכתובים, וכנגד כהן לוי וישראל..... יח
 אדני שפתי תפתח, שהיא אחותי רעיתי, אין רעיתי אלא פרנסתי..... יח
 תשובה המעולה מהכל היא טרם שישרה הדין בעולם... יט
 כאשר בא משה למד להם שיש אלוה עליון בעולם..... יט
 כאן תולה כל סוד האמונה להבין מתוך זה סוד כל הסודות נסתר כל הנסתרות..... כא
 וכל מי שהיה בעולם הזה ולא עסק בתורה לדעת אותו מוטב לו שלא נברא, שהרי בשביל זה הביאו הקב"ה להאדם בעולם הזה לדעת כי ה' הוא האלהים..... כא
 ה' אחד, שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, זה הוא יחוד אחד, ושמו אחד, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד..... כא
 תורה שבכתב זהו שכתוב הו"ה, תורה שבעל פה זהו שכתוב אלהי"ם..... כב
 מהו והארץ אזכר, אלא להכליל עמהם דוד המלך שהוא עם האבות, הם המרכבה והם מעוררים תמיד גאולה לישראל..... כב
 זה יצר טוב ויצר רע, שנכלל זה בזה והוא אחד..... כב
 בכל מקום שיש דין יש גם רחמים, ולפעמים במקום שיש רחמים יש גם דין..... כג
 מי שעוסק בתורה כאילו עומד כל יום על הר סיני ומקבל התורה..... כד
 כל מי שלא נימול אם נותנים לו אפילו אות קטנה מהתורה כאילו מחריב העולם ומשקר בשם הקב"ה..... כד
 ראשית דברי תורה שנותנים לילד הוא אל"ף ב"ת, זה דבר שאין ביכולת בני העולם להשיג בחכמה, ולהעלותו במחשבה..... כד
 מי שנימול הוא נתקשר בקשר ההוא של האמונה..... כה
 כל מי שעוסק בתורה אינו מפחד מעליונים ומתחתונים,

כל מי שעמלו בתורה אינו מפחד מעליונים ותחתונים, ואינו מפחד ממקרים רעים שבעולם, לפי שהוא מחובר בעץ החיים ואוכל ממנו בכל יום..... ה
 כשבו לבית הכנסת מטהר עצמו באמירת הקרבנות, ומשבח בתשבחות של דוד המלך מלוכב עם תפלין בידו ובראשו וציצית בטליתו..... ה
 צריך לכוון את רגליו, וצריך לכסות ראשו כמי שעומד לפני המלך, וצריך להעצים עיניו כדי שלא יסתכל בשכינה.... ו
 מי שפותח עיניו בשעת תפלת השמונה עשרה, או שאינו משפיל עיניו לארץ, מקדים עליו מלאך המות להתראות. ו
 אלא ודאי משה היה ההתחלה בעולם להיות שלם בכל... ו
 וכל רקיע ורקיע הולך ורועש מאימת רבונם..... ז
 וארץ ישראל עליונה מכלם, וירושלים עליונה מכל הישוב..... ז
 יש מקום בישוב כאשר אור לאלו חשך לאלה, לאלו יום ולאלה לילה, ויש מקום שכלו יום ולא נמצא בו לילה אלא בשעה אחת קטנה..... ז
 יש מקום בישוב כאשר אור לאלו חשך לאלה, לאלו יום ולאלה לילה, ויש מקום שכלו יום ולא נמצא בו לילה אלא בשעה אחת קטנה..... ח
 משה רב לך שנדבקת בהשכינה..... ח
 אתה הוא השמש תצרך להאיר להלבנה..... ח
 ואתם הדבקים בה, בשם זה ממש יותר מכל שאר השמות..... ט
 וישראל בחר אותם הקב"ה לגורלו לחלקו שיהיו דבקים בו ממש, ונתן להם התורה הקדושה שיהיו דבקים בשמו... ט
 הקב"ה מוכן לקבל תפלות ובקשות של ישראל בכל שעה שנצרך להם..... ט
 ולפיכך קרובים כתוב, והן הרבה מדרגות של גבורות היוצאות ממקום אחד..... ט
 כל מי שיעסק בתורה ינצל מאש אחר של הגהינם, ומהחשך שמחשכים כל שאר העמים לישראל..... י
 ורצע אדוניו את אזנו במרצע, לפי שפגם במקום שנקרא שמיעה..... י
 חכמה העליונה כלל התורה נקראת, וממנה יוצא הכל לאותו קול הפנימי..... יא
 שמדרגת הדבור מלאה היא מהכל ומדרגה עליונה נחשבת..... יא
 ואל מי תדמינוי ואשוה יאמר קדוש, אין כל בריה שתשוה כמוני..... יג
 קודם שברא הקב"ה תמונה בעולם וצר צורה היה הוא יחידי בלי צורה ודמיון..... יג
 כדי שיכירו אותו בכל מדה ומדה איך מתנהג העולם בחסד ובדין כפי מעשה האנשים..... יג

הנשמה רוחצת בבשמים של הגן עדן, ושם היא רואה מה
 שבכחה לראות ..... **לה**
 בכל ערב שבת יושב האדם בעולם הנשמות. .... **לז**
 אלמלי ניתנה רשות לעין לראות היו רואים בליל מוצאי שבת
 ולילות ראשי חדשים ומועדים כמו צורות המתים על
 הקברים מודים ומשבחים להקב"ה. .... **לז**
 סוד הבדלה. .... **לח**
 אש הזאת היא של עקדת יצחק הלוהטת על גבי המזבח,
 לפיכך צריך לברך על מאור האש. .... **לט**
 אם תשאל מפני מה הנוסח בורא ולא תקנו הנוסח מאיר
 מאורי האש. .... **לט**
 כשמברכים על הנר נצרך להראות לפניו אחורי האצבעות
 בצפורניהן שיאירו מתוך הנר הזה, ופנים האצבעות לא נצרך
 להראותן שיאירו מתוך הנר הזה. .... **מ**
 כמו שהאדם משיביע לזה הרוח בעונג ומהנה לו, כמו כן
 הוא ישיביע לו לעולם הבא. .... **מא**
 בת היחידה שבת המלכה, יש לה שש מדרגות תחת
 ממשלתה. .... **מא**
 בשביל שהנשמה יתירה מתפשטת בהשכינה שהיא שבת
 מלכתא. .... **מב**
 אותן סמא"ל ונחש צריכים ישראל לנטור אותם, שלא יכנסו
 למדור השכינה שהיא רשות היחיד. .... **מב**
 לא תחמד אשת רעך, לפי שזה כלל של כולם, ומי שחומד
 אשת רעהו כאילו עובר על כל התורה. .... **מג**
 זכאים הם חכמי האמת שכך ביארו, חמדה מדרגה אחת,
 תאוה מדרגה אחרת. .... **מג**
 יהי רקיע, אלו ישראל שהם חלקו של הקב"ה. .... **מג**
 בוא וראה כל מי שנשבע בשם הקדוש לשקר, כאילו
 הפריד להמלכות ממקומה למעלה. .... **מד**
 מתי נתגדלה ארץ הקדושה שלמעלה ונתעטרת בכתרה,
 אתה תשוב ביום השבת. .... **מד**
 מי שהוא בצורת המלך אל תעיד בו שקר, ומי שמעיד
 שקר בחברו כאילו העיד למעלה. .... **מד**
 קול גדול הוא סוד התורה. .... **מה**
 אלמלא לא התרחקו ישראל והיו שומעים כל אותו הדבור
 כבתחלה, לא היה יכול העולם להיות חרוב אחר כך, והם היו
 מתקיימים לדורי דורות. .... **מז**
 כל מי שעושה דבר לא טוב ולבו רוצונו לא התכוננו לשם צד
 הרע, הקדוש ברוך הוא לא ידין אותו לרעה. .... **מח**
 רבי יצחק אמר ע גדולה להכליל השבעים שמות. .... **מח**
 שמע ישראל, כאן נרמז ונתגלה היחוד של החכמה
 העליונה. .... **מח**
 בשעה שבא האדם לקבל עליו עול מלכות שמים, אז
 השכינה באה ושורה על ראשו ועומדת עליו כעד, להעיד

ואינו מתירא מחליים רעים שבעולם, לפי שהוא נאחז בעץ
 החיים ולומד ממנו בכל יום. .... **כה**
 כל אדם העוסק בדברי תורה ושפתותיו דובבות תורה הקב"ה
 חופף עליו, והשכינה תפרס עליו כנפיה. .... **כה**
 הקב"ה ברא לאדם בעולם והתקינו להיות שלם בעבודתו
 ושיתקן דרכיו, כדי שיזכה לאור העליון שגנוזו הקב"ה
 לצדיקים. .... **כו**
 התורה כל חיים וכל חירות וכל טוב בעולם הזה ובעולם
 הבא. .... **כו**
 כל מי שעמלו בתורה חירות יש לו מהכל. .... **כז**
 בכל מעשה ומעשה שברא הקב"ה בעולם, היה מסתכל
 בתורה וברא אותו. .... **כז**
 קודם בריאת העולם קדמה התורה שתי אלפים שנה
 לעולם. .... **כז**
 אמר לה הקב"ה הלא הכינותי תשובה קודם שבראתי
 העולם. .... **כט**
 דברי תורה שאמר הקב"ה על אחת כמה וכמה שבכל דבור
 ודבור יש בה כמה משלים כמה שירים כמה תשבחות, כמה
 סודות עליונים, כמה חכמות. .... **כט**
 יינה של תורה טוב לכל, טוב לעולם הזה וטוב לעולם הבא,
 וזה הוא היין שחביב לו להקב"ה יותר מהכל. .... **ל**
 כאשר מתקדש היום בערב שבת, סוכת שלום שורה
 ומתפשטת בעולם. .... **ל**
 בליל שבת צריך האדם לטעום מכל מאכלי שבת, כדי
 להראות שסוכת שלום הזו מהכל נכללת. .... **לא**
 צריכה האשה בשמחת הלב ורצון להדליק נר של שבת,
 שהרי כבוד גדול זה לה ומצוה רבה לעצמה לזכות לבנים
 קדושים, שיהיו מאירים לעולם בתורה ובריאה. .... **לא**
 פניה מאירות באור העליון ומתעטרת למטה בעם הקדוש,
 וכלם מתעטרים בנשמות חדשות, אז היא התחלת התפלה
 לברך אותה בשמחה בהארת הפנים, ולאמר ברכו את ה'
 המבורך. .... **לא**
 ברכה זו צריך כל העם לברך בכל יום, ובערב שבת ברצון
 הלב ובשמחה נצרך להתחיל בברכה זו שתתברך שבת זו של
 כניסת השבת מעם הקדוש כראוי. .... **לב**
 שקולה שבת כנגד כל התורה, וכל השומר שבת כאילו שומר
 התורה כלה. .... **לג**
 סוד הקידוש צריך האדם להעיד עדות הזאת בשמחה ברצון
 הלב, להעיד לפני רבון האמונה, וכל מי שמעיד כך ומשים
 לבו ומחשבתו לזה מכפר על כל חטאיו. .... **לג**
 ישראל מקדשים השבת בתפלות ובתורה, ומתקדשים. .... **לד**
 ענין עונתן של תלמידי חכמים שם מוכנות מרכבות קדושות
 הוסבות לכסא כבוד של המלך, ומעלים לכל אותן הנשמות
 בהגן שלמעלה. .... **לד**

נהגד עשרת הדברות ..... **נה**
מי שאוהב למלך הוא נתקשר באותה אהבה ..... **נה**
צריך האדם לשים דברי התורה על לבו תמיד, כדי שאותו
יצר הרע יהיה נשבר בהם ..... **נו**
צריך האדם לשנן דברי תורה לבנו, כחבר שהוא שנן בשני
צדדיו, כדי שייכנס בו חדוד ושמחה בדברי התורה ..... **נו**
כאשר יקים האדם בבקר נצרך לו לברך לרבנו ..... **נו**
להשליט כח הימין על השמאל, כדי שלא יתן מקום ליצר
הרע לשלט כלל ..... **נו**
עצה טובה לאדם כשהוא עולה בלילה על מטתו צריך לקבל
עליו מלכות שלמעלה בלב שלם ..... **נו**
אין לו לאדם ליכנס לבית הכנסת, אלא אם נמלך תחילה
לאברהם יצחק ויעקב, לפי שהם תיקנו התפילות לפני
הקב"ה ..... **נו**
מי שנתעטר בעטרה קדושה עליונה הזו נקרא מלך בארץ,
והקב"ה מלך ברקיע ..... **נח**
מצות תפלין, לצדיקים גמורים הרי זה שחר כפי מעשיהם
פאר על ראשיהם ..... **נח**
אבל תלמידי חכמים כלם רשומים, בהם בכסא הכבוד,
ומהם בהמלאכים ובארבע החיות של הכסא, מהם בכוכבים
ומזלות, ומהם רשומים במדותיו של הקב"ה וניכרים .. **נט**
ברב עם הדרת מלך, אלו הם ישראל שכתוב בהם כי עם
קדוש אתה לה' אלהיך ..... **נט**
שכאשר ישראל יתעוררו בתשובה לפני הקב"ה, בזכות
התורה ישובו לארץ הקדושה ויאספו מן הגלות ..... **ס**
השקו הצאן, כמו שנדרש דהיינו בדברי תורה, שהרי בזכות
התורה יצאו ישראל מן הגלות ..... **ס**
יום וצל הוא קץ הגלות ..... **סא**
אשרי חלקו מי שיראה הקץ, ואשרי חלקו מי שלא יראה
אותו ..... **סא**

עדות לפני המלך הקדוש ..... **מט**
מצוה זו לייחד שמו של הקב"ה בכל יום, לקרות קריאת
שמע פעמים בכל יום, אחד כנגד מדרגת היום ואחד כנגד
מדרגת הלילה ..... **מט**
שש תיבות הן יחוד מצד עמוד האמצעי ..... **מט**
ועל כל אחד ואחד שמייחד אותו בעולם, ש"מ מן שמע א"ח
מן אחד הרי אשמ"ח ..... **נ**
אלא במראה של רוח הקודש נודע, והם בדמות העין נסתר
ג' גונים, להבין שאלו ג' הם אחד, וזה הוא סוד הקול
שנשמע ..... **נ**
בשעה שבא האדם לייחד שמו של הקב"ה, כל חילות
השמים כלם עומדים שורות שורות, לבעבור שיתקנו
ויתכללו כלם ביחוד הזה ..... **נ**
אזהרה היא לאדם לייחד שם הקדוש כראוי באהבה
עליונה ..... **נא**
דברים האלה כלל התורה הם, לפי שעשרת הדברות של
התורה נכללים כאן ..... **נא**
מי שאוהב להקב"ה נתעטר בחסד מכל הצדדים ..... **נא**
אותן שמסרו נפשם על קדושת רבונם, שהיו נכנסים ב"ג
נהרי אפרסמון הטהור, והקב"ה משתעשע עמהם ..... **נב**
מי שהוא אוהב להקב"ה הוא יכול לעורר מדרגת הימין
שלו אליו, ומקבל אותו באהבה ..... **נב**
י"ג מצות כאן בהימין ..... **נב**
אלו הפרשיות כלל גדול בתורה הן, אשרי חלקו מי
שמשלים אותן פעמיים בכל יום ..... **נג**
הלב והנפש שני עיניים הם ומתאחדים לאחד ..... **נג**
זו היא עבודת הקב"ה החשובה יותר כאשר זה יצר הרע
נכפף אצלו לבעבור האהבה שהוא אוהב להקב"ה ..... **נג**
זכאים הם הזוכים לנצחו ולהכניע אותו לזכות בשבילו
לעולם הבא, ומתחזק האדם במלך הקדוש תמיד ..... **נד**
כל אותן עשרה נסיונות שנתנסה אברהם ועמד בכלם הם

הַמְּשִׁיחַ מְחַכֶּה שְׁנַלְמַד זֶהֱרַהּ הַקְּדוֹשׁ

"וְהַמְּשִׁיחִים יִזְהִירוּ בְּזֶהֱרַהּ הַרְקִיעַ", כִּדְּ אֹמֵר מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְרִשְׁבִּי זִיעִ"א: "בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סִפְרָהּ הַזֶּה... וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל "לְמַטְעַם" מְאִילְנָא דְּחַיִּי, דְּאִיהוּ סִפְרָהּ הַזֶּה, יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחְמִי". פְּרוּשׁ: מִשּׁוּם שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְטְעַם מְאִילָן הַחַיִּים שֶׁהוּא סִפְרָהּ הַזֶּה, עַל יְדוּ יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת בְּרַחְמִים (רַעֲיָא מְהִימְנָא פִּי נְשָׂא דָּף קַכְד: רמ"ק)

אַלְיָהּוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב יֵרֵד מִן הַשְּׁמַיִם עִם כְּפָה חַיִּילִין שֶׁל נְשָׁמוֹת וְכַמְּה מְלֹאכִים סְבִיבוּ וְשְׂכִינְתָא עַלְמָה עֵטְרָא עַל בְּלָהּוּ [וְשְׂכִינְהָ עַלְיוּנָה הֵיטְהָ עֵטְרָה עַל כָּל הַנְּשָׁמוֹת]... וְאָמַר לְרִשְׁבִּי: רַבִּי רַבִּי... וְאָמַר אֲלֵיהּוּ הַנְּבִיא לְרִשְׁבִּי: וְכַמְּה בְּנֵי נְשָׂא לְתַתָּא יִתְפָּרְנְסוּן מִהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ, כִּד יִתְגַּלִּי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה בְּסוּף יוּמִיא... פְּרוּשׁ: כְּפָה בְּנֵי אָדָם לְמַטָּה יִתְפָּרְנְסוּן מִזֶּה הַחֲבוּר שְׁלָךְ [שְׂיִהֵיהּ לְהֵם מְזוּן וְתַקוּן הַנְּפֶשׁ ע"י לְמוּד הַזוּה"ק] כְּאִשְׁרֵי יִתְגַּלֵּה לְמַטָּה בְּדוּר הָאֲחֵרוֹן בְּסוּף הַיָּמִים [קְרוּב לְבִיאַת מְשִׁיחַ], וּבִשְׁבִיל לְמוּד הַזוּה"ק יִתְקַים מַה שְׂפָתוֹב "וְקַרְאָתֶם דְּרוּר בְּאָרְץ לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ" - פְּרוּשׁוּ, שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ וְיִתְקַע בְּשׁוּפָר גְּדוּל לְחֵירוּתְנוּ בְּב"א (תִּיק"ז תי"ו - הַגְּר"א זְבִל"ר). - לְשׁוֹן הַפְּסָא מְלָךְ: וְעַל זֶה הַלְמוּד אָמַר הַקְּב"ה (בְּרַכּוֹת ח ע"א), שְׁנַחֲשֵׁב כְּאִלוּ פְּדָאֲנִי לִי וּלְבָנֵי מְהַגְּלוֹת. - וּבְמַקְדָּשׁ מְלָךְ אָמַר: כִּי כְּפָה מַעְלוֹת טוֹבוֹת יֵשׁ לְמַשְׁתַּדֵּל בְּלְמוּד פְּרוּשׁ מְאִמְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאִין קָץ לְגַדֵּל שְׂכָרוֹ, וְאִשְׁרִינוּ וּמַה טוֹב חֲלַקְנוּ אִם נִזְכָּה לְעֵזֶר וּלְקַרְבַּב בִּיאַת מְשִׁיחְנוּ, כִּי כִּד גְּזַר הַבּוּרָא יִתְבַּרְךְ שְׁלֵא יִתְגַּלֵּה וְיִהֵיהּ גְּנוּז סִפְרָהּ הַזֶּהֱרַהּ הַקְּדוֹשׁ עַד סוּף הַיָּמִים שְׂבִזְכוּתוֹ יָבוֹא הַגּוֹאֵל, כִּי סְגַלָּה זֶה בּוּ דְּוָקָא וְלֹא בְּזוּלְתוֹ, עכ"ל.

פרשת ואתחנן

זוהר פרשת ואתחנן (רס ע"א)

כל מי שעמלו בתורה אינו מפחד מעליונים ותחתונים, ואינו מפחד ממקרים רעים שבעולם, לפי שהוא מחובר בעץ החיים ואוכל ממנו בכל יום

ואתחנן אל ה' בעת שהוא לאמר, אדני אלהים אתה החלות להראות את עבדך וגו', רבי יוסי פתח (ישעי' ל"ח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה', בוא וראה כמה הוא חזק כח התורה, וכמה היא עליונה על הכל, שכל מי שעמלו בתורה אינו מפחד מעליונים ותחתונים, ואינו מפחד ממקרים רעים שבעולם, לפי שהוא מחובר בעץ החיים ואוכל ממנו בכל יום, שהרי התורה תלמד לו לאדם ללכת בדרך אמת, מלמדת לו עצה איך יושב לפני רבונו, ואפילו נגזר עליו מיתה הכל מתבטל ונסתלק ממנו ואינה שורה עליו, ועל כן נצרך לעסוק בתורה יומם ולילה ולא יסור ממנה, זה שכתוב (יהושע א') והגית בו יומם ולילה, ואם תסיר ממנו התורה או שהוא נפרש ממנה, כאילו נפרש מן החיים, בוא וראה עצה טובה לאדם כשהוא עולה בלילה על מטתו, צריך לקבל עליו עול מלכות שמים בלב שלם, ולהקדים להפקיד אצל הקב"ה פקדון נפשו.. כאשר נתעורר רוח צפון בחצות הלילה שאז הכרוז יוצא, והקב"ה בא לגן העדן להשתעשע עם רוחות הצדיקים, אז רוב בני העולם נתעוררים בשעה ההיא, והרי פקדון של כלם חוזר עליהם, אותן בני היכל העליון עומדים במעמדם, נתעוררים ועוסקים בתשבחות התורה, ומתדבקים בשכינה הקדושה עד שיאיר היום, כאשר מאיר הבקר הוא וכל בני היכל באים אצל מלך הקדוש, והם נקראים בני המלך והמלכה.

כשבא לבית הכנסת מטהר עצמו באמירת הקרבנות, ומשבח בתשבחות של דוד המלך מלובש עם תפלין בידו ובראשו וציצית בטליתו

כאשר מאיר הבקר נצרך לנקות עצמו בכל, ולחגור כלי מלחמתו לעסוק בעבודה לפני המלך הקדוש, שהרי בלילה היה עוסק בעבודת השכינה, ועכשו יבא עם השכינה לְזַנְגָה עם המלך, כשבא לבית הכנסת מטהר עצמו באמירת הקרבנות, ומשבח בתשבחות של דוד המלך מלובש עם תפלין בידו ובראשו וציצית בטליתו, אומר תהלה לדוד ומתפלל תפלת שמונה עשרה לפני רבונו, בתפלת שמונה עשרה, נצרך לעמוד כדמיון מלאכים העליונים להתחבר עמהם, שהם נקראים עומדים, ככתוב (זכריה ג') ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, ולכוון מחשבתו לפני רבונו, ויתבע הצטרכותו, בוא וראה בשעה שהאדם יקים בחצות הלילה ממטתו לעסוק בתורה, הכרוז קורא עליו ואומר (תהלים קל"ד) הנה ברכו

את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות, ועתה כאשר הוא עומד בתפלה לפני רבונו, אותו הכרוז קורא עליו ואומר, ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, לאחר שסיים תפלתו בכונה לפני רבונו, הרי נתבאר שצריך למסור נפשו ברצון הלב למקום שהוא שנצרך.

צריך לכוון את רגליו, וצריך לכסות ראשו כמי שעומד לפני המלך, וצריך להעצים עיניו כדי שלא יסתכל בשכינה

ובשעה שגומר תפלתו כל אותן הדיבורים שהוציא האדם מפיו באותה התפלה כולם עולים למעלה, ובוקעים אוירים ורקיעים עד שמגיעים למקום שהוא שנצרכים להגיע, ומתעטרים בראש המלך ונעשה מהם כתר, והרי ביארו החברים שהתפלה שמתפלל האדם להקב"ה צריך לכוון שתהא תפלתו תחנונים, מניין, ממשה, שנאמר ואתחנן אל ה', זו היא תפלה יפה, בוא וראה מי שעומד בתפלה צריך לכוון את רגליו, וצריך לכסות ראשו כמי שעומד לפני המלך, וצריך להעצים עיניו כדי שלא יסתכל בשכינה.

מי שפותח עיניו בשעת תפלת השמונה עשרה, או שאינו משפיל עיניו לארץ, מקדים עליו מלאך המות להתראות

ובספרו של רב המנונא הזקן נזכר, מי שפותח עיניו בשעת תפלת השמונה עשרה, או שאינו משפיל עיניו לארץ, מקדים עליו מלאך המות להתראות, וכאשר תצא נפשו לא יסתכל באור השכינה ולא ימות בנשיקה, מי שמזלזל בהשכינה הוא יזלזל בשעה ההיא שיצטרך לה, זה שכתוב (שמואל א' ב') כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו, זה הוא מי שמסתכל בהשכינה בשעת תפלתו, ואיך אפשר להסתכל בהשכינה, אלא שצריך האדם לדעת שבודאי השכינה עומדת לפניו, זה שכתוב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר, ששם השכינה שורה, לפיכך אין צריך להיות דבר חוצץ בינו ובין הקיר, ונתבאר שמי שעומד בתפלה צריך לסדר שבח רבונו לראשונה, ואחר כך יתבע צרכיו, שהרי משה כך אמר בתחלה אתה החלות וגו', ואחר כך בקש אעברה נא וגו', רבי יהודה אמר מה נשתנה כאן שנכתב אדנ"י בתחלה באל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, ואחר כך הוי"ה שנקרא אלהים, אלא סדור התפלה כך הוא מלמטה למעלה, להכליל מדת יום בלילה ומדת לילה ביום, ולזווג הכל יחד כראוי.

זוהר פרשת ואתחנן (רס ע"ב)

אלא ודאי משה היה ההתחלה בעולם להיות שלם בכל

אתה החלות להראות את עבדך, איזו התחלה יש כאן, אלא ודאי משה היה ההתחלה בעולם להיות שלם בכל, ואם תאמר שיעקב היה השלם שבו נשתלם העץ למטה כדמיון שלעמלה, כך הוא בודאי, אבל מה שהיה למשה לא היה לבן אדם אחר, שהרי נתעטר בשלמות יותר בכמה אלפים ורבבות מישראל, בתורה במשכן בכהנים בלויים ביי"ב שבטים ונשיאים ממונים עליהם, בשבעים סנהדרין, הוא נשתלם בגוף שלם, אהרן לימין נחשון לשמאל והוא באמצע, לפיכך את גדלך מימין זה אהרן, ואת ירך החזקה משמאל זה נחשון, כמו שנתבאר, לפיכך משה היה ההתחלה בעולם, ואם תשאל מי הוא הגמר, הגמר הוא מלך המשיח, שהרי אז יהיה נמצא שלמות בעולם מה שלא היה כך לדורי דורות, בזמן ההוא יהיה נמצא שלמות למעלה ולמטה, וכל העולמות יהיו מְדוּגְגִים יחד, על אז כתיב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

זוהר פרשת ויקרא (ט ע"ב)

וכל רקיע ורקיע הולך ורועש מאימת רבונם

אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך רבי יהודה פתח ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו', בוא וראה בשעה שברא הקב"ה את העולם ברא ז' רקיעים למעלה, ברא ז' ארצות למטה, ז' ימים, ז' נהרות, ז' ימים, ז' שבועות, ז' שנים ז' פעמים, ז' אלפי שנה של קיום העולם, והקב"ה בשביעי של הכל, ז' רקיעים למעלה, ובכל אחד ואחד ככבים ומזלות ושמשים המשמשים בכל רקיע ורקיע, ובכל הרקיעים מרכבות אלו על אלה לקבל עליהם עול מלכות רבונם, ובכל המרכבות שמשים משונים זה מן זה אלו על אלה, מהם בו' כנפים ומהם בד' כנפים, מהם בד' פנים ומהם בשתי פנים ומהם באחת, מהם אש לוהט, מהם מים, ומהם רוח, זה שכתוב (תהלים ק"ד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, וכל הרקיעים אלו על אלה כקליפי בצלים, אלו למטה ואלה למעלה, וכל רקיע ורקיע הולך ורועש מאימת רבונם, על פיו סובבים ועל פיו עומדים, ולמעלה מכלם הקב"ה שנושא הכל בכחו וגבורתו.

וארץ ישראל עליונה מכלם, וירושלים עליונה מכל הישוב

כדמיון זה ז' ארצות למטה ובכולם ישוב, אלא שאלו עליונים ואלה תחתונים, וארץ ישראל עליונה מכלם, וירושלים עליונה מכל הישוב, והחברים שלנו יושבי דרום ראו בספרי קדמונים ובספר של אדם הראשון שכך נחלקות כל אותן הארצות, שכלן נמצאות למטה כדמיון אותן הרקיעים שלמעלה, אלו על אלה ואלו על אלה, ובין כל ארץ וארץ, רקיע המבדיל בין זו לזו, ולכך כל הארצות נבדלות בשמותן, וביניהם גן עדן וגיהנם, ויש בהן בריות משונות אלו מן אלה, כדמיון שלמעלה, מהן בשתי פנים מהן בד' ומהן באחת, ומראות אלו לא כאלה, ואפשר תאמר שהרי כל בני העולם מאדם הראשון יצאו, לא כן, האם ירד אדם הראשון לכל הארצות והוליד בנים, וכי כמה נשים היו לו, אלא אדם לא נמצא מלבד בזה העולם העליון מכלם שנקרא תבל, שכתוב (משלי ח) משחקת בתבל ארצו, וזה התבל נאחז ברקיע העליון ומחובר בשם העליון, זה שכתוב (תהלים ט) והוא ישפוט תבל בצדק, בצדק ודאי, לפיכך בניו של אדם נמצאים בארץ עליונה הזאת שנקראת תבל, והם עליונים על הכל כדמיון שלמעלה, מה הטעם, כמו שממעל מכל הרקיעים יש רקיע העליון מכלם, ועליו נמצא הכסא של הקב"ה, כמו שכתוב (יחזקאל א) כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות אדם עליו מלמעלה, אף כאן בזה התבל נמצא מלך על הכל, ומי הוא, האדם, מה שלא נמצא בכל ארצות התחתונות.

יש מקום בישוב כאשר אור לאלו חשך לאלה, לאלו יום ולאלה לילה, ויש מקום שכלו יום ולא נמצא בו לילה אלא בשעה אחת קטנה

ואותן התחתונים מאין באו, אלא מן קיטור הארץ ובכח עזרת רקיע העליון יצאו בריות משונות אלו מן אלה, מהן בלבושים מהן בקליפות כאותן תולעים הנמצאות בארץ, מהן בקליפות אדומות שחורות ולבנות, ומהן מכל הגונים, כך הן כל אותן הבריות כדמיון זה, ואין נמצאות בקיום אלא עשר שנים, ובספרו של רב המנונא הזקן מפורש יותר, כי הנה כל היושב מתגלגל בעיגול ככדור, אלו למטה ואלה למעלה, וכל אותן הבריות משונות

במראהו מן שינוי האויר כפי כל מקום ומקום, ומתקיימים בקיום כשאר אנשים, ועל כן יש מקום בישוב כאשר אור לאלו חשך לאלה, לאלו יום ולאלה לילה, ויש מקום שכלו יום ולא נמצא בו לילה אלא בשעה אחת קטנה, וזה שנזכר בספרים הקדמונים ובספרו של אדם הראשון כך הוא, כי כן כתוב (תהלים קל"ט): אודך על כי נוראות נפילתי נפלאים מעשיך, וכתוב (שם ק"ד) מה רבו מעשיך ה', ועל כן הכל נכון, וסוד זה נמסר לבעלי חכמת התורה ולא למחלק גבולות הארץ, לפי שזה סוד עמוק של התורה.

יש מקום בישוב כאשר אור לאלו חשך לאלה, לאלו יום ולאלה לילה, ויש מקום שכלו יום ולא נמצא בו לילה אלא בשעה אחת קטנה

כדמיון זה יש בים, שנמצא בו כמה בריות משונות זו מן זו, זה שכתוב זה הים גדול ורחב ידים שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות, שם אניות יהלכון, לויתן זה יצרת וגו', והכל תולה זה בזה, והכל כדמיון שלמעלה, ובכל העולמות אין מושל בכל אלא האדם, והקב"ה מושל על האדם, רבי נהוראי הזקן ירד לים הגדול, סער הים ונאבדו כל אותן שהיו באניה, ונעשה לו נס וירד בנתיבות ידועים בלב הים, ויצא מתחת הים לישוב אחד, וראה שם אותן הבריות כלם קטנים, והיו מתפללים תפלה ולא ידע מה שאמרו, נעשה לו נס ועלה משם, אמר זכאים אתם צדיקים העמלים בתורה ויודעים מסתרי סודות העליונים, וי לאותן החולקים על דבריהם ואין מאמינים, מיום ההוא והלאה כאשר בא לבית המדרש ושמע שאומרים דברי תורה היה בוכה, אמרו לו מדוע תבכה, אמר להם לפי שעברתי על אמונת דברי החכמים, ומתירא אני מן הדין של עולם ההוא.

משה רב לך שנדבקת בהשכינה

ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף וגו', אמר רבי חייא אמר ליה הקב"ה למשה, משה רב לך שנדבקת בהשכינה מכאן ולהלאה אל תוסף, רבי יצחק אמר רב לך באור השמש שהוא אצלך^[א] אל תוסף, שהרי זמן ממשלת הלבנה הגיע, ואין הלבנה יכולה להאיר עד שנאסף השמש.

זוהר פרשת וילך (רפד ע"א)

אתה הוא השמש תצרך להאיר להלבנה

והרי ביארנו שא"ל הקב"ה למשה, משה התרצה לחדש עולם חדש, הראית מימך שהשמש ישתחוה להלבנה, הראית מימך שתשלט הלבנה בעוד שהשמש קיים, אלא הן קרבו ימך למות, קרא את יהושע, יאסף השמש ותשלט הלבנה, ולא עוד אלא אם אתה תכנס לארץ תאסף הלבנה מלפניך ולא תוכל לשלט, ודאי ממשלת הלבנה הגיעה ולא תשלט בעוד שאתה קיים בעולם, אבל צו את יהושע וחזקה ואמצהו, אתה הוא השמש תצרך להאיר להלבנה, וזה נתבאר.

זיו הזוהר

א. היינו כדברי חז"ל פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה, וזה על פי סוד ששורש משה בספירת התפארת ושורש יהושע במלכות.

זוהר פרשת משפטים (צו ע"א)

ואתם הדבקים בה', בשם זה ממש יותר מכל שאר השמות

ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום, פתח זקן ההוא ואמר בוא וראה כל השמות וכל כנוי השמות שיש לו להקב"ה כלם מתפשטים לדרכיהם, וכלם מתלבשים אלה באלו, וכלם מתחלקים לדרכים ושבילים ידועים, מלבד שם המיוחד שהוא ברור מכל שאר השמות, שהנחילו לעם המיוחד שהוא ברור מכל שאר העמים, והוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א, שנאמר (דברים ל"ב) כי חלק ה' עמו, וכתוב **ואתם הדבקים בה', בשם זה ממש יותר מכל שאר השמות**, ושם אחד מכל שאר שמותיו, זה שמתפשט ומתחלק לכמה דרכים ושבילים, והוא נקרא אלהים, שם הזה הנחיל וחלק להתחתונים שבעולם הזה, ונתחלק שם הזה להשרים ולהממונים המנהיגים לשאר העמים, ככתוב ויבא אלהים אל בלעם לילה, ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה, וכן כל השר והממונה שהנחילם הקב"ה לשאר העמים בשם הזה נכללים, ואפילו ע"ז בשם הזה נקראת, ושם הזה מלך על גוים ולא השם ההוא שהוא מלך על ישראל, שהוא מיוחד לעם המיוחד לעם ישראל עם הקדוש.

זוהר פרשת ואתחנן (רס ע"ב)

וישראל בחר אותם הקב"ה לגורלו לחלקו שיהיו דבקים בו ממש, ונתן להם התורה הקדושה שיהיו דבקים בשמו

רבי יוסי אמר אשרי העם שככה לו וגו', זכאי הוא העם שהקב"ה בחר בהם מכל העמים עכו"ם, והעלה אותם לגורלו וברכם בברכת שמו, זהו שכתוב (ישעי' ס"א) כי הם זרע ברך ה', ברך ה' ממש, בוא וראה כל שאר אומות העולם, נתנם הקב"ה לשרים ממונים שישלטו עליהם, וישראל בחר אותם הקב"ה לגורלו לחלקו שיהיו דבקים בו ממש, ונתן להם התורה הקדושה שיהיו דבקים בשמו, ועל כן, ואתם הדבקים בה', ולא בממונה אחר כשאר העמים, וזה נתבאר בכמה מקומות.

זוהר פרשת וישלח (קעג ע"ב)

הקב"ה מוכן לקבל תפלות ובקשות של ישראל בכל שעה שנצרך להם

כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו, אמר רבי שמעון בוא וראה כמה הם חביבים ישראל לפני הקב"ה, שאין לך עם ולשון בכל העמים עובדי עבודה זרה שבעולם שיהיה להם אלהים שישמע להם, כמו שהקב"ה מוכן לקבל תפלות ובקשות של ישראל בכל שעה שנצרך להם, ולשמוע תפלותיהם שהם מתחננים, לבעבור אותה המדרגה שלהם.

זוהר פרשת בראשית (לא:)

ולפיכך קרובים כתוב, והן הרבה מדרגות של גבורות היוצאות ממקום אחד

אמר רבי יוסי מהו שכתוב אשר לו אלהים קרובים אליו, קרובים, קרוב היה צריך לומר, אלא אלהים מדרגה העליונה, אלהים מדרגה של פחד יצחק, אלהים מדרגה

האחרונה^[ב] ולפיכך קרובים כתוב, והן הרבה מדרגות של גבורות היוצאות ממקום אחד וכלן אחד.

זוהר פרשת יתרו (פג ע"ב)

כל מי שיעסק בתורה ינצל מאש אחר של הגהינם, ומהחשך שמחשכים כל שאר העמים לישראל

ותקרבו ותעמדון תחת ההר וההר בוער באש עד לב השמים וגו', אמר רבי יצחק מפני מה נתנה התורה באש וחשך, שנאמר וההר בוער באש עד לב השמים חשך ענן וערפל, בשביל שכל מי שיעסק בתורה ינצל מאש אחר של הגהינם, ומהחשך שמחשכים כל שאר העמים לישראל, שבזכות אברהם ניצולו ישראל מאש הגיהנם, כי למדנו שא"ל הקב"ה לאברהם, כל זמן שבניך יעסקו בתורה ינצלו מאלה, ואם לא הרי אש הגיהנם שישלט בהם ויגלו לבין האומות, אמר לו בשני קשרים לא ינשאו הדברים^[ג], אלא אם טוב לפניך ינצלו מאש הגיהנם ויגלו לבין האומות עד שישובו אליך, אמר לו כך יפה בודאי, זה שכתוב (דברים ל"ב) אם לא כי צורם מכרם, מי הוא צורם, זה הוא אברהם, שכתוב (ישעי' נ"א) הביטו אל צור חוצבתם, וה' הסגירם, זה הקב"ה שהסכים על ידו.

זוהר פרשת ואתחנן (רסא ע"א)

ורצע אדוניו את אזנו במרצע, לפי שפגם במקום שנקרא שמיעה

וידבר ה' אליכם מתוך האש קול דברים^[ד] אתם שומעים וגו', אמר רבי אלעזר מקרא זה יש לעיין בו, קול דברים, מהו קול דברים, אלא זה הקול שנקרא דבור, שכל דבור בו תולה, ועל כן כתוב וידבר ה' אליכם, שהרי הדבור במקום זה תולה, וזה נקרא קול דברים אתם שומעים, שהשמיעה אינה תולה אלא בזה, לפי שהשמיעה בדבור תולה^[ה] ולפיכך אתם שומעים, והרי נתבאר מה שנאמר ורצע אדוניו את אזנו במרצע, לפי שפגם במקום שנקרא שמיעה^[ו] והיינו דבור היינו שמיעה, ותמונה אינכם רואים, מהו ותמונה, כמו שכתוב (במדבר י"ב) ותמונת ה' יביט^[ז]. דבר אחר ותמונה, זה קול הפנימי שלא היה נתגלה כלל^[ח], זולתי קול, זה קול האחר שאמרנו, ותמונה מפני מה נקראת כך^[ט] לפי שכל תקון הגוף ממנה יוצא, ואם תשאל הרי גם מדרגה האחרת כך נקראת^[י], כן הוא, כיון שזאת האחרת יוצא

זוהר פרשת ואתחנן (רסא ע"א)

השם הוי"ה נראין וניכרין בה. **ח.** זו הארת עולם הבינה שמשם נובע אור התורה ממקור החכמה, וזה היה נסתר להשגתם, שלא השיגו זולתי קול האחר הנגלה שנקרא קול דברים, והיינו הארת המלכות. **ט.** פירוש, מפני מה נקראת הבינה בשם תמונה, כיון שהוא עולם הנסתר?, ומתרץ לפי שכל תקון הגוף היינו השש ספירות מן חסד עד מלכות הן תולדות הבינה. **י.** פירוש, דאם כן שזה טעם השם תמונה להבינה, קשה למה נקראת מדת המלכות בשם תמונה, ומתרץ כיון שגם מן המלכות נולדו עולמות שהם למטה ממנה, ונקראים תקון שלמטה,

ב. מדרגה העליונה זו הבינה, דמינה דינין מתערין, מדרגה של פחד יצחק זו גבורה, מדרגה האחרונה זו מלכות, כל אלו ג' מדרגות נקראות בהשם אלהים, לפיכך כתוב קרובים. **ג.** פירוש, בשני עונשין לא יוכלו נשוא. **ד.** קול שלא נקרא דבור, רמז לספירת התפארת, וקול שנקרא דבור רמז על מלכות, והיינו קול דברים. **ה.** פירוש, שכל המדבר שומע, וכל השומע מדבר, לכן גם השמיעה רמז על מדת המלכות. **ו.** עבד ישראל שאינו רוצה להשתחרר פוגם במדת המלכות, לכן נרצע באזנו. **ז.** מדת המלכות נקראת תמונת ה', לפי שכל הספירות של

ממנה התקון שלמטה, ולפיכך ה עליונה ה תחתונה, ה עליונה זה קול גדול ולא יסף שאינה פוסקת נביעתה לעולם^[א], וכל אותן הקולות שם נמצאו כאשר נתנה התורה לישראל, והכל יצא מאותו הקול הפנימי של הכל, לפי שבו תולה הדבר, [ה' תחתונה זה קול דברים] זה שנקרא משנה תורה משה מפ"י עצמו אמרן, והרי ביארנו הענין.

חכמה העליונה כלל התורה נקראת, וממנה יוצא הכל לאותו קול הפנימי

ולמה הוא כך^[ב] אלא חכמה העליונה כלל התורה נקראת, וממנה יוצא הכל לאותו קול הפנימי אחר כך נתישב הכל ונאחז בהמקום שנקרא עץ החיים, ובו תולה כלל ופרט, תורה שבכתב ושבעל פה, וזה נקרא תורה ומשנה תורה, דברות הראשונות מגבורה שאינה פוסקת, ועתה האחרונות כלל ופרט יחד, לפיכך כאן באלו עשרת הדברות האחרונות הכל נרשם בוא"ו, ולא תנאף ולא תגנב ולא תענה ולא תחמד ולא תתאוה, וזה נתבאר.. אמר ליה רבי יוסי מפני מה לא כתוב ולא תרצח כמו בדברות האחרות, אמר ליה לפי שמדרת הדין תולה בגבורה ולא במקום הרחמים, לפיכך לא תרצח לא כתוב בו וא"ו^[ג] ולפי שנצרכות לחמש ווי"ן נתוסף וא"ו בולא תתאוה, שהרי בלא תרצח לא רצה להשרות וא"ו ונתוספה בולא תתאוה.

זוהר פרשת לך (פו ע"ב)

שמדרגת הדבור מלאה היא מהכל ומדרגה עליונה נחשבת

ויגד לכם את בריתו אשר צוה אתכם לעשות עשרת הדברים וגו', אמר רבי אלעזר כתוב (ישעי" מ"ה) אני ה' דובר צדק מגיד מישרים, הרי העירו, וידבר ויגד ויאמר, כלם לטעמיהם מתפרשים, וידב"ר הוא בהתגלות, מדרגה שמבחוץ שאין היא מדרגה פנימית כאותן מדרגות העליונות, וזו היא דובר צד"ק^[ד] ויג"ד הוא מרמז למדרגה פנימית עליונה השולטת על הדבור, וזה הוא מגיד מישרים, מהו מישרים, זו מדרגה עליונה שיעקב שולט בה^[טז] זה שכתוב (תהלים צ"ט) אתה כוננת מישרים, ולפיכך מגיד מישרים כתוב, ולא כתוב דובר מישרים, אמר רבי יצחק והלא כתוב ויגד לכם את בריתו^[טז] אמר ליה כך הוא בודאי,

זיו הזוהר

ממקור החכמה לבינה, שנקראת קול הפנימי, ושם נתגלו דברות הראשונות, ואחר כך נשתלשל אור התורה לתפארת, שנקרא עץ החיים, בדרך כלל ופרט, תורה שבכתב ושבעל פה, תורה, ומשנה תורה, הכל יחד, שכל זה רמז על התחברות תפארת ומלכות ביחד, ומן התפארת נשפע אור התורה למלכות פה, והיינו הרמז, משה מפ"י עצמו אמרן, וגם זה ענין רשימת הווי"ן בדברות האחרונות, כי הוא"ו שבשם הווי"ה ברוך הוא, רמז על תפארת. ג. ה' ווי"ן לרמז היחוד של תפארת ומלכות, כי ה' רמז על מלכות, וא"ו על תפארת, וכיון שהתפארת היא מדת הרחמים לכן אין מקום לוא"ו אצל לא תרצח, כי הרציחה היא היפוך הרחמים. יד. היינו מלכות. טו. היינו תפארת. טז. פירוש, הלא ברית

כי מן מלכות דאצילות נשתלשלו העולמות, בריאה יצירה ועשיה. יא. ה עליונה זו ה הראשונה מהשם הווי"ה ב"ה היא שורש הבינה, ה' התחתונה שורש המלכות, קול גדול ולא יסף, היינו הארת הבינה, שנביעת אור השפע ממנה אינה פוסקת לעולם, בשביל קיום העולם, קול דברים, היינו הארת המלכות, שעל זה אמרו משנה תורה משה מפי עצמו אמרן, לא מעצמו אלא מפי עצמו, רמז על המלכות שהיא הפה של התפארת, כדאיתא [בפתח אליהו הנביא זכור לטוב - תיקוני זוהר] מלכות פה ותורה שבעל פה קרינן לה, ועיין בפרשת יתרו על הפסוק משה ידבר וגו', באופן אחר. יב. פירוש, למה דברות הראשונות מבינה, והאחרונות ממלכות, ומתרץ שהתחלת נביעת אור התורה היא,

היא מדרגה השולטת על מדרגה התחתונה דובר צד"ק, וכל עיקרו לשתילת פירות הוא בא^[17], ובוא וראה שאף על פי שהדבור היא מדרגה תחתונה, אל תאמר שאין לה חשיבות של עליונה, אלא ודאי שמדרגת הדבור מלאה היא מהכל^[18] ומדרגה עליונה נחשבת, וסימנך כי לא דב"ר רק הוא מכם כי הוא חייכם וגו'.

זיו הזוהר

הפירות במדת המלכות, שנקראת ארץ, להצמיח ממנה ישועות, והיינו זורע צדקות ומצמיח ישועות, בכח אור הזרוע לצדי"ק מן התפארת. יז. היינו כח היסוד, חי העולמים. יח. פירוש, שהמלכות נתמלאית בשפע מכל הספירות.

רמז על יסוד או על מלכות, ולא על תפארת, ומתרץ, שכך הוא באמת שברית דכאן היינו יסוד, וגם אצלו שייך ויגד כמו בתפארת, והכונה של "ויגד לכם את בריתו", הוא ענין השפעת השפע לכנסת ישראל, על ידי מדת היסוד הפועל כח שתילת